

Piste:

Ensimmäinen Vitus-festivaali on koettu

SEIJA LAPPALAINEN
Rovaniemi

Ensimmäinen Vitus-festivaali paneutui lauantaina Rovaniemellä runoon ja uuteen tapaan tuoda runoa esille. Paitsi musiikkiin runoa voi yhdistää liikkeeseen, sirkustaiteeseen ja melkein mihin tahansa äänimaailmaan, joka värittää runoa omalla tunnelmallaan. Festivaalin järjesti nuorten taiteen ammattilaisten perustama Piste-yhdistys yhteistyössä kirjoittajayhdistys Papperpuun ja teatteriosuuskunta Vilperten kanssa.

Teatteri- ja tanssitaiteen suojelusyhtymän, Vituksen kunniaksi järjestetty taidefestivaali keräsi varsinkin illan runoklubiin ihan mukavasti yleisöä Kauppayhtiön kahvilaan Rovaniemellä. Samassa paikassa iltapäivällä kokoontunut runopaneeli ei ollut yhtä suosittu.

Runon ja yleisön kohtaaminen on ylipäätään ongelmallista; runot kuuluvat vähälevikiseen, vaikeasti kustannettavaan kirjallisuuden lajiin. Kirjastoistakaan runoja ei paljon lainata kuten paneelin vetäjä, kirjastoammattilainen, **Sirkku Seppänen** muistutti. Runoja kuitenkin kirjoitetaan paljon; yhtä esikoisrunoilijaa kohden kustantamoille on tarjolla jopa tuhantunka tekstiä. Ja kuitenkin – silvelletty runo löytää helposti yleisönsä.

Vaihtoehtona kokoelman julkaisemiselle tai julkaisupäätöstä odotellessa runoja voi esittää baarissa. Lausuntataide ja baarirunot ovat kaksi eri asiaa. Baarirunossa runoilija itse lukee tai esittää tekstejään, kenties hiokkin niitä kontaktissa satunnaisesti tai paikalle varta vasten saapuneeseen yleisöön.

Mielenkiintoista on, että varsinkin iltapäivän paneelista puuttuivat ”runotyöt” täysin. Baarirunot näyttävätkin olevan partasusten miesten laji, vaikka iltatilaisuudessa kuultiin myös **Titi Honkasen** läppäristä luke-mia säikeitä. Hän meni runonsa niin hölkäten läpi, että kuulijia ei täysin pysynyt perässä. Oman tekstin esittäminen saattaa olla melkoisen hädellistä. Honkasenkin vauhti hidastui, kun

Marjo Selin toi liikkeen Juha Raution runoon.

hän luki runon, jota oli jo paljon esitetty osana tanssitaiteesta. Siihen oli ehkä tullut tarvittavaa etäisyyttä.

Sirkusta ja runoa

Baari on vaativa, mutta parhaassa tapauksessa myös erinomainen ympäristö runolle. Äänenkäytöltä vaaditaan ehdoton selkeyttä paikassa, jossa on muutakin pörinää. Useimmat runoniekat olivat myös hyviä runon esittäjiä. He kuuluivat yhdistyksiin, jotka järjestävät klubi-iltojen ohella tarvittaessa vaikka äänenkäytön koulutusta.

Iltaapäivän paneelissa ja illan klubilla esittäytyi kolmen yliopistokaupungin kirjoittajayhdistykset, Rovaniemen oma Papperpuu, oululaisten Huutomerkki-yhdistys sekä perjantaina perustettu tamperelaisten runoilijoiden yhdistys. Klubi-

illan aloitti Rovaniemelläkin jo varsin tuttu joensuulaisaksikko, **Miika Nuutinen** ja **Sakari Männistö** eli Agit Cirk esityksellään Panohommia ja kirjoitusvirheitä.

Jongleeraus ja runo ovat ihasuttava yhdistelmä. Yhteinen rytmi löytyi vaivatta, joskin alussa kuulijan huomio kiinnittyi Nuutisen äänenkäytön epäpuhtauksiin. Nuutinen on Agit Cirkin runoilija-jonglööri ja Männistö jonglööri-sirkustaiteilija. Nuutisen arkiset runot, rauhallisesti esitetyt nuoren miehen tilitykset olivat hieno kontrasti Männistön keskittyneelle taiteilulle keilojen ja pallojen kanssa. Sitten roolit vaihtuivat; paljastui, että myös Nuutinen on loistava jonglööri, jonka vartalolla pallot liukuivat vaivattomasti ja ehdottoman kurinalaisesti.

Nuutisen hauskastä parisuh-

deanalyysistä saatiin nauttia vielä myöhemmin erikseen, mutta välillä vuoro annettiin yhdistysten miehille ja **Titi Honkaselle**. Oululaisen Huutomerkki-yhdistyksen puheenjohtaja **Tuomo Heikkinen** luotti konstallematomaan tekstiin ilman lisämausteita.

Saman yhdistyksen **Kari Miettinen** otti runon keskustelukumppaniksi kitaran. Papperpuun puheenjohtaja **Jarkko Kumpulainen** yhdisti runoon mielenkiintoista äänimaisemaa ja tamperelainen **Juha Rautio** luikautti väliin huuliharpuilla.

Liikettä ja runoa

Runoilija Juha Raution ja tanssitaiteilija **Marjo Selinin** yhteinen esitys oli vaikuttava. Kaksikko oli pukeutunut pukeutunut mustaan baskeriin ja mustaan miesten pukuun. Pieni ja

hento rovaniemeläinen tanssija toi runoon harkitun liikkeen ja västakohdan Raution kookkaalle, staattiselle hahmolle, joka rauhallisesti esitti tekstiään. Raution runot eivät pyörineet oman navan, tai muun elimen ympärillä, vaan lähtivät lentoon linnun siivin. Vaikuttava esitys.

Kari Miettisen toive siitä, että runo vapautuisi vaikeaselkoisuuden taakasta saattaa hyvinkin toteutua baarissa. Sanoja ei voi tutkiskella moneen kertaan kuten runokirjassa. Kiitävissä hetkessä runo on ohi, jäljelle jää vain tunnelma. Toisto voi teks-tissä tuntua jopa tylsältä, mutta baarirunossa se on erinomainen tehokeino.

Hienoa, että tämä marginaalinen taidemuoto on löytänyt tiensä baareihin, joissa entistä useammat ihmiset voivat altistua runolle.

Piste ry Monitaideyhdistys

Perustettiin Rovaniemellä 2007.

Tavoitteena on edistää sirkus-, tanssi-, kuva-, sana- ja mediataiteen toimintaa Lapissa.

Kaikki jäsenet ovat oman taiteenalan ammattilaisia. **Tuotantoja:** vauvasirkus Vau Vanne, koko perheen klovnieriaesitys Klovni, jonka nenä oli sininen, tanssiteos Revliiri sekä koulutusprojekti liikkeellisiä kohtaamisia maahanmuuttajanuorten kanssa.

Vitus, festivaali yhdessä Papperpuu-yhdistyksen ja teatteriosuuskunta Vilperten kanssa.